

Institucions híbrides: entre la política cultural i la innovació urbana

Published by [Interacció](#) [1] on 07/07/2025 - 11:55 | Last modification: 22/04/2026 - 08:51

En les darreres dècades, les polítiques culturals locals han vist emergir un tipus d'institució que desborda les categories clàssiques del camp cultural. Centres ubicats sovint en antigues infraestructures industrials, com el Canòdrom a Barcelona, Las Naves a València o Medialab a Madrid, han evolucionat des de projectes centrats en la creació artística cap a espais híbrids que integren innovació social, desenvolupament econòmic i noves formes de governança. Aquest desplaçament no és només funcional. Té a veure amb una mutació més profunda de la política cultural, que deixa de ser un camp relativament autònom per esdevenir un instrument transversal al servei d'agendes urbanes més àmplies.

L'article analitza aquest procés a partir d'un estudi comparatiu dels tres casos, reconstruint-ne la trajectòria institucional, les redefinicions successives i els conflictes que les travessen. La hipòtesi de fons és que la hibridació no constitueix un estat estable sinó una tensió permanent entre lògiques culturals, econòmiques i polítiques. Aquesta tensió es manifesta en disputes sobre la missió dels centres, el seu encaix dins l'administració i el tipus de públics i pràctiques que prioritzen.

El context d'aquestes transformacions s'inscriu en un canvi de paradigma de la política cultural local, que passa de la democratització cultural a una orientació més instrumental vinculada a la ciutat creativa, la marca urbana i la innovació. Alhora, l'impacte dels governs locals sorgits del cicle del 15-M introdueix noves expectatives al voltant del procomú, la participació i els drets culturals, tot i que aquestes no acaben de traduir-se en una reconfiguració estructural del sistema cultural.

Els casos analitzats mostren trajectòries divergents però convergents en un punt: la progressiva pèrdua de centralitat de la creació cultural com a eix principal. El Canòdrom es desplaça cap a la innovació democràtica i l'activisme digital; Las Naves es redefeix com a centre d'innovació orientat a la sostenibilitat i l'emprenedoria; Medialab institucionalitza pràctiques sorgides de la cultura lliure i l'activisme tecnològic. En tots tres casos, la dimensió cultural es manté, però sovint subordinada a altres objectius.

Aquesta evolució planteja una pregunta que travessa tot l'article: fins a quin punt aquests centres poden continuar sent considerats institucions culturals. La resposta no és unívoca. El que sí que es constata és que la hibridació, lluny de resoldre tensions, les intensifica. Entre lògiques de servei públic, estratègies de ciutat i dinàmiques d'innovació, aquests espais esdevenen laboratoris on es redefeix, de manera conflictiva, el lloc de la cultura en les polítiques urbanes contemporànies.

Referència

Rius-Ulldemolins, J., Rubio Arostegui, J. A., i Díaz Solano, P. (2025). [Centres per a la creació cultural i la innovació social? Polítiques culturals locals i institucions híbrides a Barcelona, Madrid i València](#) [2]. *Perifèrica: Revista per a l'anàlisi de la cultura i el territori*, (26), 71–87.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: innovació cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: desenvolupament territorial

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/07/institucions-hibrides>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://revistas.uca.es/index.php/periferica/article/view/12496/13112>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/10079>